

Diskussionsunderlag nr 25/2024

Utvecklingsprogram för skyddshemstjänster 2024–2027

Suvi Nipuli och Maria Svetloff, THL Skyddshemstjänster

Ett skyddshem är en för klienterna avgiftsfri enhet inom krisarbete med verksamhet dygnet runt till vilken en person eller en familj som har blivit utsatt för våld eller hot om våld i nära relationer kan söka sig på eget initiativ eller på anvisning av en myndighet eller någon annan aktör, vid behov även anonymt. Skyddshemmen erbjuder klienten omedelbar krishjälp, skyddat boende dygnet runt och psykosocialt stöd, rådgivning och vägledning i den akuta situationen.

I Finland har skyddshemstjänsterna sedan 2015 varit statsfinansierade specialtjänster för personer som utsatts för våld eller hot om våld i nära relationer. Institutet för hälsa och välfärd (THL) svarar för styrningen, utvärderingen, utvecklingen och den riksomfattande samordningen av skyddshemsverksamheten.

Arbetet med att utveckla skyddshemstjänsterna styrs av utvecklingsprogrammet för skyddshemstjänster, som genomförs i samarbete med THL, producenterna av skyddshemstjänster och skyddshemmens samarbetspartner. Utvecklingsprogrammets innehåll svarar på de utvecklingsbehov som framkommer av Istanbulkonventionen, lagen om skyddshem, de nationella kvalitetsrekommendationerna för skyddshem, kvalitetsrekommendationen Barn på skyddshem och skyddshemsarbetet. Målet med utvecklingsåtgärderna är att förverkliga nationella skyddshemstjänster som håller hög standard.

Till läsaren

Det tredje utvecklingsprogrammet för skyddshemstjänster har utarbetats för åren 2024–2027. Utvecklingsprogrammet är en fortsättning på de två tidigare. Det första omfattade åren 2016–2019 och det andra åren 2020–2023. De två första utvecklingsprogrammen var avsedda endast för internt bruk inom skyddshemstjänsterna. Utvecklingsprogrammet för skyddshemstjänster för åren 2024–2027 är tillgängligt för alla på nätet i syfte att öka kännedomen om skyddshemstjänsterna och öppenheten i verksamheten. Utöver Institutet för hälsa och välfärd (THL) och skyddshemmen har även skyddshemmens intressegrupper således bättre möjlighet att bekanta sig med skyddshemstjänsterna och delta i förverkligande av utvecklingsprogrammet.

Utvecklingsprogrammet består av sex delar. Inom varje komponent finns flera mål och för att uppnå varje mål finns åtgärder, en tidtabell för genomförandet och indikatorer. Samtliga skyddshem i Finland och THL deltar i genomförande av utvecklingsprogrammet för skyddshemstjänster 2024–2027. Producenterna av skyddshemstjänster ansvarar för att självständigt utveckla den egna verksamheten. Dessutom genomför producenterna utvecklingsåtgärder tillsammans med andra skyddshem, THL och samarbetspartnerna. I enlighet med lagen om skyddshem svarar Institutet för hälsa och välfärd för styrningen, utvärderingen, utvecklingen och den riksomfattande samordningen av skyddshemsverksamheten.

THL:s skyddshemstjänster har ansvarat för utarbetandet av utvecklingsprogrammet. Socialarbetarna som ansvarar för skyddshemmens klientarbete har under två arbetsmöten år 2023 deltagit i produktionen av innehållet. Dessutom har personalen vid THL:s enhet Specialtjänster och i synnerhet experterna vid dess Kompetenskluster inom arbetet mot våld kommenterat publiceringen när det gäller deras egna ansvarsområden. Utöver de ovan nämnda vill vi tacka Minna Viuhko från social- och hälsovårdsministeriet (SHM) samt skyddshemmet inom Södra Karelen välfärdsområde, skyddshemmet i Lahtis, skyddshemmet i Lappland och skyddshemmet Villa Jensen för kommentarerna till utkastet av utvecklingsprogrammet.

Suvi Nipuli och Maria Svetloff

22.1.2024

Sammandrag

Suvi Nipuli och Maria Svetloff. Utvecklingsprogram för skyddshemstjänster 2024–2027. Institutet för hälsa och välfärd (THL). Institutet för hälsa och välfärd (THL). Diskussionsunderlag 25/2024. 34 sidor. Helsingfors 2024. ISBN 978-952-408-308-9 (nätpublikation)

Utvecklingsprogrammet styr utvecklingen av skyddshemstjänsterna 2024–2027. Målet är att utveckla de redan nu välfungerande och högklassiga skyddshemstjänsterna i Finland och att erbjuda skyddshemstjänster av hög kvalitet till personer som upplever våld eller hot om våld i nära relationer.

Ett skyddshem är en för klienterna avgiftsfri enhet inom krisarbete med verksamhet dygnet runt till vilken en person eller en familj som blivit utsatt för våld i nära relationer eller som lever under hotet om sådant våld kan söka sig på eget initiativ eller på anvisning av en myndighet eller någon annan aktör, vid behov även anonymt. Skyddshemstjänster är akut krishjälp som erbjuds av skyddshem, skyddat boende dygnet runt samt psykosocialt stöd, information och handledning i akuta situationer för personer som har upplevt våld i nära relationer eller som lever under hot om sådant våld. I Finland har skyddshemstjänsterna sedan 2015 varit statsfinansierade specialtjänster för personer som utsatts för våld eller hot om våld i nära relationer.

Institutet för hälsa och välfärd (THL) svarar för styrningen, utvärderingen, utvecklingen och den riksomfattande samordningen av skyddshemsverksamheten. Utvecklingsprogrammets innehåll svarar på de utvecklingsbehov som framkommer av Istanbulkonventionen, lagen om skyddshem, de nationella kvalitetsrekommendationerna för skyddshem, kvalitetsrekommendationen Barn på skyddshem och skyddshemsarbetet.

Utvecklingsprogrammet för skyddshemstjänster består av sex delar. Inom varje del har flera mål fastställts och för målen har det fastställts åtgärder, en indikator för förverkligande och en tidtabell. De sex delarna är klientarbetet på skyddshemmen, utbildning av skyddshemmens personal, skyddshemmens trygghet, ett fungerande skyddshemsnätverk, kommunikation samt utvärdering av service, forskning och THL som serviceanordnare. THL ansvarar tillsammans med producenterna av skyddshemstjänster för förverkligande av utvecklingsprogrammet. En del av målen kräver också samarbete med andra aktörer, tjänster och professionella.

En del av utvecklingsåtgärderna kräver att man grundar separata arbetsgrupper, testar ny verksamhet eller bildar workshops. THL bjuder in skyddshemmen och samarbetspartnerna att delta i dessa. En del av målen kräver kontinuerligt arbete. Sådana är till exempel att öka befolkningens och de professionellas medvetenhet om skyddshemstjänsterna och trygga att klienterna får den fortsatta service de behöver efter skyddshemsvisningen. Allt detta utvecklar skyddshemmen och THL:s skyddshemstjänster också som en del av sitt grundläggande arbete utöver åtgärderna i utvecklingsprogrammet.

THL ansvarar för uppföljningen av hur målen i utvecklingsprogrammet uppnås. Man följer årligen upp hur målen uppnås och åtgärderna för att uppnå dem kan vid behov preciseras. I sin helhet utvärderas förverkligande av utvecklingsprogrammet i slutet av perioden när nästa program bereds.

Nyckelord: skyddshem, skyddshemstjänster, våld i nära relationer

Tiivistelmä

Suvi Nipuli ja Maria Svetloff. Utvecklingsprogram för skyddshemstjänster 2024–2027 [Turvakotipalvelujen kehittämisohjelma 2024–2027]. Terveysten ja hyvinvoinnin laitos (THL). Työpäperi 25/2024. 34 sivua. Helsinki 2024. ISBN 978-952-408-308-9 (verkkojulkaisu)

Kehittämisohjelma ohjaa turvakotipalvelujen kehittämistyötä vuosina 2024–2027. Tavoitteena on kehittää edelleen jo nyt hyvin toimivia ja laadukkaita turvakotipalveluja Suomessa ja varmistaa lähisuhdeväkivaltaa tai sen uhkaa kokeville korkeatasoiset ja tasalaatuiset turvakotipalvelut.

Turvakoti on ympärivuorokautinen, asiakkaalle maksuton kriisityön yksikkö, johon lähisuhdeväkivaltaa tai sen uhkaa kokeva henkilö tai perhe voi mennä oma-aloitteisesti tai viranomaisen tai muun tahon ohjajana, tarvittaessa myös nimettömänä. Turvakotipalvelu on turvakodin tarjoamaa välitöntä kriisiapua, ympärivuorokautista turvattua asumista sekä akuuttiin tilanteeseen liittyvää psykososiaalista tukea, neuvontaa ja ohjausta lähisuhdeväkivaltaa kokeneelle tai sen uhan alla elävälle henkilölle. Turvakotipalvelut ovat Suomessa olleet valtion rahoittamia erityispalveluja lähisuhdeväkivaltaa tai sen uhkaa kokeneille vuodesta 2015 alkaen.

Turvakotitoiminnan ohjaus, arviointi, kehittäminen ja valtakunnallinen yhteensovittaminen kuuluvat Terveysten ja hyvinvoinnin laitokselle (THL). Kehittämisohjelman sisältö vastaa Istanbulin sopimuksesta, turvakotilaista, turvakotipalvelujen kansallisista laatusuosituksista, Lapset turvakodissa -laatusuosituksista ja turvakotityöstä esille tuleviin kehittämistarpeisiin.

Turvakotipalvelujen kehittämisohjelma koostuu kuudesta osa-alueesta. Jokaisen osa-alueen sisällä on määritelty useampia tavoitteita ja tavoitteille on määritelty toimenpiteet sekä toteutumisen mittari sekä aika-tila. Kuusi osa-aluetta ovat asiakastyö turvakodeissa, turvakotien henkilöstön koulutus, turvakotien turvallisuus, toimiva turvakotiverkosto, viestintä sekä palvelun arviointi, tutkimus ja THL palvelunjärjestäjänä. Kehittämisohjelman toteutuksesta vastaa THL yhdessä turvakotipalveluntuottajien kanssa. Osa tavoitteista on sellaisia, joihin tarvitaan yhteistyötä myös muiden toimijoiden, palvelujen ja ammattilaisten kesken.

Osa kehittämistoimenpiteistä vaatii erillisten työryhmien perustamista, uuden toiminnan pilotoimista tai esimerkiksi työpajatyöskentelyä. Näihin THL kutsuu turvakoteja ja sidosryhmiä mukaan. Osa tavoitteista on sellaisia, jotka vaativat jatkuvaa työtä. Tällaisia ovat esimerkiksi väestön ja ammattilaisten tietoisuuden lisääminen turvakotipalveluista ja asiakkaiden tarvitsemien jatkopalvelujen varmistaminen turvakotijakson jälkeen. Näitä kaikkia turvakodit ja THL:n turvakotipalvelut kehittävät myös osana perustyötänsä kehittämisohjelman toimenpiteiden lisäksi.

THL vastaa kehittämisohjelman tavoitteiden toteutumisen seurannasta. Tavoitteiden toteutumista seurataan vuosittain ja toimenpiteitä niiden saavuttamiseksi voidaan tarvittaessa täsmentää. Kokonaisuudessaan kehittämisohjelman toteutuminen arvioidaan kauden lopussa valmisteltaessa seuraavaa ohjelmaa.

Avainsanat: turvakoti, turvakotipalvelut, lähisuhdeväkivalta

Innehåll

Till läsaren	2
Sammandrag.....	3
Innehåll	4
Inledning	6
Utvecklingsprogrammets mål och syfte	7
Genomförande och uppföljning av utvecklingsprogrammet	8
1 Klientarbetet på skyddshemmen	9
1.1. Skyddshemstjänsterna ingår i servicekedjorna som förebygger våld	9
1.2. Helhetsbetonat stöd i klientens livssituation	10
1.3. Främjande av likabehandling inom skyddshemstjänsterna	10
1.4. Traumamedvetna arbetsmetoder på skyddshemmen.....	12
1.5. Etablering av metoden iRiSk i skyddshemsarbetet	12
1.6. Arbete för att stärka känslan av trygghet hos barn och unga som utsatts för våld	13
1.7. Metoder för arbete med vuxna klienter.....	14
1.8. Socialvårdens informationshantering inom skyddshemstjänsterna	14
2 Utbildning av skyddshemmens personal.....	16
2.1. Mångsidigare utbildningsätt	16
2.2. Arbete med barn och tillhörande lagstiftning på skyddshemmen.....	17
2.3. Metoder för arbete med barn och unga	17
2.4. Utbildning i kris- och traumaarbete	17
2.5. Introduktion till nya skyddshem och för nya anställda på skyddshemmen	18
2.6. Utbildningar om våld i nära relationer och andra teman som stöder skyddshemsarbetet	19
2.7. Utbildningar till stöd för dem som ansvarar för klientarbetet	19
2.8. Nationella skyddshemsdagen	20
3 Skyddshemmens trygghet.....	21
3.1. Upprätthållande av säkerheten.....	21
3.2. Klienternas säkerhet på skyddshemmet.....	21
4 Ett fungerande skyddshemsnätver.....	23
4.1. Antalet skyddshem och deras läge.....	23
4.2. Indikatorer för tillgång till skyddshem och användningen av skyddshemmen.....	24
4.3. Samarbete mellan skyddshem som ligger nära varandra	24
4.4. Skyddshemstjänsterna ur olika klientgruppers perspektiv.....	25
5 Kommunikation	26
5.1. De professionellas kunskap om skyddshemstjänsternas innehåll och enhetlighet förbättras	26
5.2. Befolkningens medvetenhet om skyddshemstjänsterna ökar och blir mångsidigare	27
6 Utvärdering av tjänsterna, forskning och THL som serviceanordnare	28
6.1. THL:s besök på skyddshemmen	28
6.2. Statsunderstödsverksamheten utvecklas.....	28
6.3. Utvärderingsundersökning av skyddshemstjänsterna.....	29
6.4. Undersökningen Skyddshemmet ger trygghet	30
6.5. Undersökning av metoden iRiSk	30
6.6. Utnyttjande av statistik och klientrespons i utvecklingen av skyddshemstjänsterna	31
6.7. Utredning om genomförandet av skyddshemstjänster i olika organisationer	32
6.8. Lagen om skyddshem tio år.....	32
6.9. Reaktionen på förändringar i omvärlden.....	33
Referencer	34

Inledning

Ett skyddshem är en för klienten avgiftsfri enhet inom krisarbete med verksamhet dygnet runt till vilken en person eller en familj som blivit utsatt för våld eller lever under hotet av våld i nära relationer kan söka sig på eget initiativ eller på hänvisning av en myndighet eller någon annan aktör, vid behov även anonymt. Skyddshemstjänster är akut krishjälp som erbjuds av skyddshem, skyddat boende dygnet runt samt psykosocialt stöd, information och handledning i akuta situationer för personer som har upplevt våld i nära relationer eller som lever under hot om sådant våld. I Finland har skyddshemstjänsterna sedan 2015 varit statsfinansierade specialtjänster för personer som utsatts för våld eller hot om våld i nära relationer (Lagen om ersättning som betalas av statens medel till producenter av skyddshemstjänster 2014/1354, nedan lagen om skyddshem).

I början av 2024 fanns det 29 skyddshem i Finland, varav vissa har två avdelningar. I och med att antalet skyddshem med två avdelningar har ökat har antalet skyddshem inte ökat i Finland under den senaste tiden, men antalet familjeplatser på skyddshemmen har ökat. I början av 2024 fanns 230 familjeplatser på skyddshemmen i Finland. Med familjeplats avses ett klientrum eller en klientlägenhet. En klient som kommer ensam till skyddshemmet eller en klient och hens minderåriga barn kan inkvarteras på en familjeplats. I Finland bildar producenterna av skyddshemstjänster ett skyddshemsnätverk där man delar med sig av kompetens och erfarenheter. Samarbetet konkretiseras också som klienthandledning: om något av skyddshemmen i Finland är fullt, hänvisas den som behöver hjälp till ett skyddshem som har plats. I början av 2024 har alla välfärdsområden, med undantag av Mellersta Nylands välfärdsområde, minst ett skyddshem (THL 2023a).

Enligt lagen om skyddshem svarar social- och hälsovårdsministeriet (SHM) för den allmänna ledningen och styrningen av skyddshemsverksamheten. Institutet för hälsa och välfärd (THL) svarar för styrningen, utvärderingen, utvecklingen och den riksomfattande samordningen av skyddshemsverksamheten. Syftet med lagen om skyddshem är att säkerställa nationellt högklassiga och heltäckande skyddshemstjänster för personer som är utsatta för våld i nära relationer eller som lever under hot om sådant våld. Skyddshemsservicen ska vara enhetlig och kunskapsbaserad överallt i Finland.

THL producerar nationella anvisningar och rekommendationer för skyddshemstjänsterna. Sådana är till exempel de nationella kvalitetsrekommendationerna för skyddshem och kvalitetsrekommendationerna för arbetet med barn inom skyddshemstjänsterna, vars syfte är att säkerställa en enhetlig kvalitet på skyddshemmen på riksnivå. Dessutom ordnar THL bland annat utbildningar för personalen som arbetar med klienter på skyddshemmen och gör handledningsbesök på skyddshemmen.

Utöver lagen om skyddshem och kvalitetsrekommendationerna har man i beredningen av utvecklingsprogrammet beaktat andra bestämmelser som har en central inverkan på skyddshemsverksamheten, såsom Europarådets konvention om förebyggande och bekämpning av våld mot kvinnor och av våld i hemmet (nedan Istanbulkonventionen) och FN:s konvention om barnets rättigheter. Utvecklingsprogrammet verkställs under regeringsperioden för statsminister Petteri Orpos regering. I regeringsprogrammet Ett starkt och engagerat Finland ingår många mål för att förebygga våld i hemmet och våld i nära relationer. Skyddshemstjänsterna och skyddshemmens verksamhetsområden deltar i genomförandet av en del av målen (Statsrådet 2023). Målet är till exempel att effektivisera förebyggandet samt identifieringen av våld i hemmet och våld i nära relationer hos myndigheter, kommuner och välfärdsområden samt öka offrens medvetenhet om möjligheterna till skydd och trygghet. I regeringsprogrammet ingår också att förbättra tillgängligheten till skyddshemstjänster och tjänster som tillhandahåller krisstöd för våldtäktsoffer i Finland. Dessutom kommer regeringen att bedöma behovet av lagstiftning som förpliktar kommunerna och välfärdsområdena att stärka strukturer som förebygger våld och arbetar mot våld.

Arbetet med att utveckla skyddshemstjänsterna styrs av utvecklingsprogrammet för skyddshemstjänster, som genomförs i samarbete med THL, producenterna av skyddshemstjänster och skyddshemmens samarbetspartner. Utvecklingsprogrammets innehåll svarar på de utvecklingsbehov som framkommer av Istanbulkonventionen, lagen om skyddshem, de nationella kvalitetsrekommendationerna för skyddshem, kvalitetsrekommendationen Barn på skyddshem och skyddshemsarbetet. Utvecklingsprogrammet har beretts i samarbete med skyddshemsnätverket.

Utvecklingsprogrammets mål och syfte

Under det föregående utvecklingsprogrammet för skyddshemstjänsterna var målet att Finland ska ha världens bästa skyddshemstjänster. Olika länders system skiljer sig från varandra, vilket gör det svårt att göra en jämförelse. Det är kanske till och med omöjligt att rangordna skyddshemstjänsterna i olika länder. Målet är att utveckla de redan nu välfungerande och högklassiga skyddshemstjänsterna i Finland och sträva efter att erbjuda skyddshemstjänster av hög kvalitet till personer som upplever våld i nära relationer eller hot om sådant våld.

Skyddshemmet har flera syften, varav det viktigaste är att erbjuda människan skydd vid akut hot om våld och göra det möjligt för hen att bo tryggt dygnet runt under krisskedet. Utöver skydd erbjuds klienten krishjälp och psykosocialt stöd på skyddshemmet. Syftet är att öka klientens egna resurser som stöder klienten till ett liv där våld eller hot om våld inte längre förekommer. Skyddshemmen fungerar också som viktiga länkar till andra tjänster. Skyddshemmet hänvisar klienten till andra tjänster som hen behöver. En del tjänster tillhandahålls under skyddshemsvistelsen, en del senare. Den som upplever våld i nära relationer behöver förutom våldsspecialiserade tjänster ofta även andra social- och hälsovårdstjänster, rättstjänster och t ex stöd i att ordna boende.

Våld i nära relationer är inte en privat angelägenhet, utan förebyggandet av våld förutsätter åtgärder av samhället. Skyddshemmen verkar i en miljö som påverkas av samhällets attityder till våld i nära relationer samt andra tjänster som erbjuds personer som utsätts för våld och personer som utövar våld samt barn som exponerats för våld. Tillsammans bildar dessa en helhet där endast skyddshemstjänsterna inte räcker för att garantera personer som utsätts för våld i nära relationer ett fritt liv och ett rättvist bemötande. Målet är att bjuda in skyddshemmens samarbetspartner att tillsammans med skyddshemmen fundera på hur personer som upplevt våld i nära relationer kan stödas och hjälpas på ett övergripande sätt i enlighet med Istanbulkonventionen samt ges verklig välgång för ett liv som inte längre överskuggas av våldsupplevelser.

Utvecklingsprogrammet ger riktlinjer för utvecklingsarbetet av skyddshemstjänsterna för åren 2024–2027. Utvecklingsprogrammet för skyddshemstjänster består av sex delar. Inom varje del har flera mål fastställts och för målen har det fastställts åtgärder, en indikator för förverkligande och en tidtabell. Delarna är följande:

1. Klientarbetet på skyddshemmen
2. Utbildning av skyddshemmens personal
3. Skyddshemmens trygghet
4. Ett fungerande skyddshemsnätverk
5. Kommunikation
6. Utvärdering av tjänsterna, forskning och THL som serviceanordnare

Genomförande och uppföljning av utvecklingsprogrammet

THL ansvarar tillsammans med producenterna av skyddshemstjänster för genomförandet av utvecklingsprogrammet. En del av målen kräver också samarbete med andra aktörer, tjänster och professionella. Vi hoppas också att studerande bekantar sig med skyddshemstjänsterna och hittar inspiration till sina avhandlingar i utvecklingsprogrammet.

Skyddshemmen utvecklar sin verksamhet som en del av sitt grundläggande arbete. Dessutom kräver en del av utvecklingsåtgärderna att man utnämner separata arbetsgrupper, testar ny verksamhet eller till exempel har workshops. THL bjuder in skyddshemmen och samarbetspartnerna att delta i dessa. Skyddshemmen deltar i arbetsgrupps- och workshoppsarbete och pilotprojekt i mån av resurser och möjlighet. Vid kallelse till arbetsgrupp iakttas ett jämlikt bemötande av skyddshemsnätverket så att så många skyddshem som möjligt kan delta i utvecklingsarbete som gagnar hela skyddshemsnätverket.

THL ansvarar för uppföljningen av hur målen i utvecklingsprogrammet uppnås. Man följer årligen upp hur målen uppnås och åtgärderna kan vid behov preciseras. I sin helhet utvärderas genomförandet av utvecklingsprogrammet i slutet av perioden när nästa program bereds. Vissa mål uppnåddes inte i det föregående utvecklingsprogrammet för skyddshemstjänsterna. Dessa ouppnådda mål har integrerats i utvecklingsprogrammet för 2024–2027. Dessutom är en del av målen sådana som kräver kontinuerligt arbete, till exempel att öka befolkningens och professionellas medvetenhet om skyddshemstjänsterna och trygga att klienterna får den fortsatta service de behöver efter skyddshemsvistelsen.

Under utvecklingsprogramperioden kan det hända saker som man inte kunnat förutse när denna publikation skrevs. Utvecklingen av skyddshemsnätverket kan vid behov genomföras även vid sidan av utvecklingsprogrammet. Utvecklingsarbete är också till exempel att vid behov upprätthålla och förnya de nationella kvalitetsrekommendationerna för skyddshem och kvalitetsrekommendationerna för arbetet med barn inom skyddshemstjänsterna. Alla dessa åtgärder som hör till det grundläggande arbetet inom THL:s skyddshemstjänster har inte lyfts fram i utvecklingsprogrammet.

1 Klientarbetet på skyddshemmen

Syftet med skyddshemsarbetet är att erbjuda trygghet, hjälp, stöd och rådgivning till personer som lever med våld eller hot om våld i nära relationer. Målet med skyddshemmets klientarbete är att stärka klientens resurser och överlevnadsstrategier samt stödja klienten i att bygga upp ett tryggt liv. I arbetet beaktas klientens önskemål, åsikt, intresse och individuella behov samt modersmål och kulturella bakgrund. I utvecklingen av klientarbetet beaktas klienternas upplevelser och utvecklingsförslag, som man bland annat tar emot i vardagliga klientsituationer, i form av klientrespons som samlas in när skyddshemsvistelsen avslutas och i samband med skyddshemsundersökningar.

1.1 Skyddshemstjänsterna ingår i servicekedjorna som förebygger våld

Välfärdsområdena ansvarar för att efter skyddshemsvistelsen svara på stödbehovet hos den som upplevt våld i nära relationer. Utöver kommunens och välfärdsområdets tjänster samarbetar man under skyddshemsvistelsen och därefter med andra tjänsteleverantörer, såsom organisationer.

Mål

- Varje välfärdsområde har servicekedjor i anslutning till våld i nära relationer.
- Skyddshemmen är en del av servicekedjorna för förebyggande av våld i nära relationer på välfärdsområdet, vilket ökar klienternas hänvisning till skyddshem i rätt tid och garanterar klienten fortsatta tjänster enligt hans behov.
- Hänvisningen från öppenvårdstjänster inom arbetet med våld i nära relationer till skyddshemmen och från skyddshemmen till öppenvårdstjänsterna fungerar.

Åtgärder

- THL ordnar en workshop där servicekedjan planeras tillsammans med representanter för skyddshemmen och välfärdsområdena. Till workshoppen bjuder man in en representant från alla skyddshem samt personer som fungerar som välfärdsområdenas koordinatörer för våld i nära relationer samt andra personer de bjuder in.
- Skyddshemmen deltar i arbetet med servicekedjan på det egna området tillsammans med välfärdsområdet och organisationerna.
- Samarbetet mellan öppenvården inom arbetet med våld i nära relationer och skyddshemsservicen utreds ur klientens synvinkel, dessutom delas god praxis inom skyddshemsnätverket för att vidareutveckla samarbetet.

Indikatorer och tidtabell

- THL har ordnat en workshop för servicekedjan under 2024 (ja/nej). Åtgärden har lyckats om alla välfärdsområden och skyddshem som är verksamma på området är representerade under workshoppen och planeringen av servicekedjan inleds eller fortsätter på alla välfärdsområden.
- THL följer utvecklingen av servicekedjorna för förebyggande av våld i nära relationer på välfärdsområdena. Målet är att servicekedjorna täcker hela Finland och att skyddshemmen är representerade i arbetsgruppen för förebyggande av våld i nära relationer i välfärdsområdet (ja/nej). Uppföljningsenkäten välfärdsområdena genomförs 2025.
- Samarbetet mellan de förebyggande öppenvårdstjänsterna inom våldarbetet och skyddshemmen har utretts och god praxis har delats mellan tjänsterna (ja/nej).

1.2 Helhetsbetonat stöd i klientens livssituation

Den som utsatts för våld i nära relationer behöver i allmänhet förutom tjänster för förebyggande av våld även andra samtida tjänster för att klientens liv ska bli tryggare. Ett gott samarbete mellan skyddshemstjänsterna, välfärdsområdet och de tjänster som kommunen erbjuder möjliggör helhetsbetonad hjälp för klienten och kan ha en betydande inverkan på hur klienten frigör sig från den våldsamma livssituationen.

Mål

- Parterna i våld i nära relationer erbjuds tjänster som gör det lättare att frigöra sig från våldet och återhämta sig. I enlighet med Istanbulkonventionen omfattar dessa tjänster juridisk och psykologisk rådgivning, ekonomisk hjälp, boendearrangemang, utbildning och hjälp med att få arbete.
- Professionella som arbetar inom socialt arbete för barnfamiljer, bedömningen av servicebehovet och barnskyddet får mer information om våld i nära relationer och dess inverkan på familjemedlemmarna.

Åtgärder

- Skyddshemmen intensifierar samarbetet på välfärdsområdet när det gäller tjänster som skyddshemmen upplever inte ordnas i rätt tid eller enligt behov för skyddshemsklienterna. Olika områden kan ha olika behov av att utveckla samarbetet.
- Skyddshemmen lyfter fram praxis som fungerar på deras egna områden. Goda tillvägagångssätt samlas årligen in på arbetsmöten eller med separata enkäter. Det görs beskrivningar av regionala goda tillvägagångssätt för ett fungerande samarbete mellan skyddshemmen och andra tjänster.
- Man säkerställer att skyddshemmens anställda har tillräcklig kunskap om frågor som gäller juridisk hjälp samt information om var det finns regionalt stöd. THL säkerställer att informationspaketet angående juridiska ärenden är uppdaterat för skyddshemmens anställda och att information om detta finns på alla skyddshem.
- THL:s skyddshemstjänster, THL:s kompetenskluster inom barnskydd samt Barnahus aktörerna går tillsammans igenom innehållet i Handbok för barnskyddet och webbplatsen Barnahus.fi med tanke på frågor angående våld i nära relationer. Webbplattformernas innehåll kompletteras vid behov.

Indikatorer och tidtabell

- Intensifierat samarbete mellan skyddshemmen, välfärdsområdet och kommunens tjänster. Utredds 2025 och 2027. Som indikator används den förändring som skett.
- Modellering av goda tillvägagångssätt (ett per år).
- Informationspaketet angående juridiska ärenden har uppdaterats för skyddshemmens anställda före utgången av 2025 (ja/nej).
- Webbplattformen Handbok för barnskyddet och Barnahus.fi har gått igenom under 2024 och nödvändiga uppdateringar och kompletteringar har gjorts före utgången av 2025 (ja/nej).

1.3 Främjande av likabehandling inom skyddshemstjänsterna

Personer med olika bakgrund ska ha lika möjligheter till skyddshemstjänster av hög kvalitet. Faktorer som gäller individen, såsom härkomst, modersmål, religion eller övertygelse, funktionsnedsättning, ålder, kön eller sexuell läggning, får inte inverka på om personen kan bli klient inom skyddshemsservicen och vilken typ av service hen får på skyddshemmet. Klienten har rätt till gott bemötande som respekterar hens mänskavärde, övertygelse och integritet. Klientens önskemål, åsikt, bästa och individuella behov samt modersmål och kulturella bakgrund beaktas när servicen tillhandahålls.

När det gäller personer med funktionsnedsättning kan likabehandlingen förbättras genom lätt tillgängliga skyddshem, ökad kunskap hos de professionella och skäliga anpassningar på skyddshemmen. Med skäliga anpassningar avses nödvändiga och ändamålsenliga ändringar och anpassningar, som inte innebär en oproportionerlig eller orimlig belastning när så behövs i ett enskilt fall för att säkerställa att personer med

funktionsnedsättning på samma villkor som andra kan åtnjuta eller utöva alla mänskliga rättigheter och grundläggande frihet. I ett skyddshemskontext kan skäligen anpassningar vara att till exempel ordna en bilplats för klienten i omedelbar närhet av skyddshemmets entré, skaffa ett hjälpmedel som främjar funktionsförmågan, möblera om i skyddshemmets allmänna utrymmen eller familjerum för att göra det lättare för klienten att röra sig i utrymmena, personlig assistans eller anpassningar till exempel vid matlagning eller andra vardagssysslor. När skäligen anpassningar görs är utgångspunkten det behov personen med funktionsnedsättning har i den aktuella enskilda situationen.

Mål

Alla som upplever våld i nära relationer eller hot om sådant våld har lika möjligheter att få skyddshemstjänster av hög kvalitet.

Åtgärder

- Skyddshemmen utvecklar sin service så att den motsvarar behoven hos klienter med olika bakgrund och ökar informationen om skyddshemsservicen på det egna området. Genom att utveckla tjänsten och öka informationen avlägsnas hinder för att söka och få hjälp.
- THL ordnar utbildning för skyddshemmens personal om likabehandling och hur den kan främjas. Utbildningar ordnas årligen under hela utvecklingsprogrammet. År 2024 ordnas en utbildning om våld i nära relationer bland romer, en utbildning för att motverka stigma i fråga om rusmedels- och mentalvårdsbakgrund samt en utbildningsserie om sexuella minoriteter och könsminoriteter.
- THL och skyddshemmen samarbetar med organisationer och andra aktörer som främjar likabehandling på skyddshemmen. THL producerar tillsammans med skyddshemmen och organisationer nytt material för professionella, såsom Läs & Agera om sexuella minoriteter och könsminoriteter inom skyddshemstjänsterna samt äldre inom skyddshemstjänsterna.
- Man sammanställer och producerar vid behov nytt material för klienter med olika bakgrund som stöd för klientarbetet för att säkerställa klientens rättigheter. Sådant material kan till exempel vara att lägga till centrala verktyg som används i klientarbetet samt information och broschyrer om skyddshem och blanketter för klientrespons.
- Man fortsätter förbättra skyddshemmens tillgänglighet och främjar skäligen anpassningar vid skyddshemmen. Öka kunskapen hos skyddshemspersonal och andra professionella inom social- och hälsovården om personer med funktionsnedsättning som upplever våld i nära relationer samt om rätten och möjligheterna för personer med funktionsnedsättning att använda skyddshemstjänster.
- Man utreder vilka befolkningsgrupper som eventuellt är underrepresenterade i användningen av skyddshemstjänster och riktar information om skyddshemstjänsterna till dessa grupper.

Indikatorer och tidtabell

- Skyddshemmens och intressentgruppernas erfarenheter av möjligheten för klienter med olika bakgrund att få skyddshemstjänster av hög kvalitet. En eventuell förändring som skett under utvecklingsprogramperioden utreds hösten 2027.
- Antalet utbildningar om likabehandling och teman i anslutning till främjandet av likabehandling, skyddshemmens deltagande i utbildningar samt respons från utbildningarna. Uppföljning årligen.
- Nytt material om främjande av likabehandling har producerats (ja/nej). Läs & Agera om sexuella minoriteter och könsminoriteter inom skyddshemstjänsterna har publicerats före utgången av 2024. Läs & Agera om äldre inom skyddshemstjänsterna har publicerats före utgången av 2026.
- Tillgänglighetsreparationer utförda på skyddshemmen. Uppföljning årligen.
- Antalet evenemang och tillfällen där yrkespersoner har fått information om personer med funktionsnedsättning som upplevt våld i nära relationer samt information om skyddshemstjänsterna. Uppföljning årligen.

- Före utgången av 2025 har man utrett eventuella klientgrupper som är underrepresenterade inom skyddshemstjänsterna och under 2026–2027 har information om skyddshemstjänsterna riktats till dessa grupper.

1.4 Traumamedvetna arbetsmetoder på skyddshemmen

Traumamedvetna arbetsmetoder innebär att man förstår vad trauma innebär och vilka effekter det har. Det är också viktigt att förstå vad traumamedvetna arbetsmetoder inte är (t ex traumaterapi). Skyddshemmens arbete med personer som upplevt våld i nära relationer grundar sig på traumamedvetenhet och traumamedvetna arbetsmetoder. Utöver traumamedvetna arbetsmetoder ska skyddshemmens personal vara traumainformerad. Då fäster man bland annat uppmärksamhet vid att minimera sekundär traumatisering bland de anställda samt stärker arbetsplatsens och de anställdas välmående.

Mål

Skyddshemmens personal arbetar med traumamedvetna arbetsmetoder, de har förståelse samt kunskap om trauma- och stressreaktioner samt deras inverkan på individens beteende. De arbetsmetoder som används på skyddshemmet främjar klientens upplevelse av trygghet och skyddshemmets strukturer skadar inte klienten. Skyddshemmens personal är traumainformerad, de anställda är välmående och kan agera kultursensitivt.

Åtgärder

- Ett traumainformerat perspektiv beaktas i alla utbildningar som THL ordnar för skyddshemsnätverket. Dessutom ordnar THL en utbildning/workshop om traumainformerad personal för dem som ansvarar för klientarbetet.
- THL och skyddshemmen går igenom skyddshemmens klientprocess ur ett traumainformerat perspektiv.
- Skyddshemmen sörjer för tillräckliga åtgärder för arbetshälsa och minimerar sekundär traumatisering bland de anställda.
- Producenten av skyddshemstjänster beaktar de traumainformerade arbetssättet i ledningen.

Indikatorer och tidtabell

- Utbildning/workshop om traumainformerad personal ordnas under 2025.
- Klientprocesserna inom skyddshemsarbetet granskas ur ett traumainformerat perspektiv under 2026.
- Skyddshemmen redogör årligen för THL om åtgärder i fråga om arbetshälsa som en del av sina verksamhetsplaner och verksamhetsberättelser.

1.5 Etablering av metoden iRiSk i skyddshemsarbetet

Metoden iRiSk (Suojassa) är en svensk intervjumetod som importerats till skyddshemmen i Finland. Syftet med den är att systematiskt bedöma och samla information om risk- och skyddfaktorer i anslutning till barn på skyddshem. Metoden testades på nio skyddshem under 2019–2020. THL ansvarar för stödet för användningen av metoden iRiSk, metoden utvecklas med beaktande av skyddshemsperspektivet tillsammans med skyddshemsnätverket.

Mål

Metoden iRiSk etableras som en del av skyddshemmens arbete med barn för att kartlägga barns våldsupplevelse, bedöma risken och bedöma faktorer som skyddar mot våld. Aktuell forskningsinformation beaktas vid utvecklingen av metoden. Metoden utvecklas i ett nära samarbete mellan THL:s skyddshemstjänster och skyddshemsnätverket. Utbildningshelheten för iRiSk-metoden fungerar och användningen av metoden stöds, styrs och upprätthålls av THL.

Åtgärder

- Materialet för iRiSk-metoden utvecklas så att det är lämpligt och ändamålsenligt i skyddshemsarbetet. THL ansvarar för uppdateringen av formulären tillsammans med en arbetsgrupp som bildats av skyddshems nätverket.
- Tillsammans med arbetsgruppen som består av skyddshems nätverket utarbetas en plan för implementering av metoden. Utifrån planen förverkligas en utbildningshelhet som stöder införandet och upprätthållandet av metoden.
- Under 2025–2027 etableras metoden iRiSk som en del av skyddshemmens arbete med barn för att bedöma barnets vålds upplevelse, riskbedömning och faktorer som skyddar mot våld.

Indikatorer och tidtabell

- Före utgången av 2024 har formulären som används i metoden iRiSk uppdaterats och motsvarar skyddshemmens behov bättre än de gjorde tidigare. De färdiga formulären fungerar som indikator.
- Före utgången av 2025 har en utbildningshelhet som stöder införandet och upprätthållandet av metoden iRiSk färdigställts. Den nya utbildningshelheten fungerar som indikator.
- Under 2027 görs en enkät på skyddshemmen om hur metoden iRiSk etablerats som en del av det våldsförebyggande arbete som utförs på skyddshemmen.

1.6 Arbete för att stärka känslan av trygghet hos barn och unga som utsatts för våld

Säkerheten är i arbetet mot våld både en förutsättning och ett mål för arbetet. Målet med arbetet med barn och unga på skyddshemmet är att öka den fysiska och psykiska tryggheten och identifiera och stärka barnets egna konstruktiva sätt att klara sig. Genast i början av skyddshemsvistelsen stärks barnets trygghetskänsla genom att man berättar för barnet om skyddshemmens praxis och vardagen där, presenterar skyddshemmens utrymmen och ger barnet möjlighet att ställa frågor och framföra sina egna synpunkter.

Mål

Skyddshemmen har tillgång till material om skyddshemmens verksamhet som riktar sig till barn och unga. Skyddshemmen använder enhetliga arbetsmetoder och verktyg för att stärka trygghetskänslan hos barnen på skyddshemmet. Skyddshems nätverket utnyttjar särskilt material som producerats för skyddshemsarbetet.

Åtgärder

- Man kartlägger skyddshemmens infomaterial för barn och behovet av sådant. Utifrån det insamlade materialet fattas beslut om fortsatta åtgärder. Behovet av att översätta informationsmaterial riktat till barn utreds också regionalt.
- Behovet av arbetsmetoder och verktyg för att stärka barnens trygghetskänsla på skyddshemmen kartläggs. På basis av kartläggningen väljer man fortsatta åtgärder.
- Man stöder och följer upp användningen av material som utarbetats under det föregående utvecklingsprogrammet (böckerna Bravo och Zataar samt Rohkeasti minä!).

Indikatorer och tidtabell

- THL kartlägger skyddshemsspecifikt infomaterial för barn och unga under 2024.
- THL kartlägger skyddshemmens behov av enhetliga arbetsmetoder och verktyg 2025.
- Antalet tillfällen och utbildningar som årligen ordnas för skyddshemmen och material som producerats för skyddshemsarbetet har presenterats och användningen av det har stötts.

1.7 Metoder för arbete med vuxna klienter

Individuellt arbete med klienten är en väsentlig del av det arbete som utförs på skyddshemmet. Det är viktigt att klienten får information om olika former av våld i nära relationer, våld i nära relationer som fenomen och dess effekter. Att kartlägga och stärka klientens resurser är en väsentlig del av återhämtningen vid våld. Förutom det individuella arbetet är det bra att också ha gruppverksamhet på skyddshemmet.

Mål

Alla skyddshem använder fungerande verktyg och metoder som används med vuxna klienter och som lämpar sig för olika klientsituationer.

Åtgärder

- Handledarna på skyddshemmen delar fungerande verktyg och metoder i arbetet med vuxna klienter med andra handledare. Skyddshemmet väljer lämpliga metoder för att genomföra samarbetet.
- Vid behov producerar skyddshemmen tillsammans med THL nya verktyg och arbetsmetoder för det våldsförebyggande arbete som utförs med vuxna klienter.
- THL ordnar en metoddag för arbetet med vuxna klienter hösten 2024. Efter metoddagen tillfrågas skyddshemmen om det finns behov av att regelbundet ordna motsvarande utbildning.
- Man samlar in information om hurdana professionellt handledda stödgrupper för lika skyddshemmen använder. Informationen delas ut till hela skyddshemsnätverket.
- Två skyddshem fortsätter i mån av möjlighet år 2023 med pilotprojektet för kamratgruppsmetoden Trygghetskänslan på villovägar som inleddes under 2024. THL publicerar en bedömning av metodens lämplighet för skyddshemstjänsterna och efter bedömningen beslutar man om fortsatt användning av metoden.

Indikatorer och tidtabell

- Verktygen och metoder delas mellan skyddshemmen under hela utvecklingsprogramperioden. I mitten av utvecklingsprogramperioden frågar THL skyddshemmen om deras erfarenheter av att dela verktyg och metoder och bedömer tillsammans med skyddshemmen om det finns behov av att utveckla nya verktyg och metoder.
- Verktyg och arbetsmetoder som THL och skyddshemmen producerar tillsammans för arbetet med vuxna klienter under utvecklingsprogramperioden.
- Genomförda metoddagar för arbetet med vuxna klienter under utvecklingsprogramperioden.
- Antalet skyddshem med gruppverksamhet i slutet av utvecklingsprogramperioden.
- THL har publicerat en utvärdering av hur lämplig stödgruppen för lika Trygghetskänslan på villovägar är för skyddshemstjänsterna och deras klienter före utgången av 2025.

1.8 Socialvårdens informationshantering inom skyddshemstjänsterna

Informationshanteringen inom socialvården handlar om att sköta livscykeln för de uppgifter som uppstår inom socialvården och behövs där. Informationshanteringen möjliggör bland annat dokumentering, stöder klientprocessen och förenhetligar hanteringen av sak- och klientuppgifter inom socialvården. Uppgifterna kan också utnyttjas i ledningen och utvecklingen av servicen.

Inom skyddshemstjänsterna fungerar THL som den personuppgiftsansvariga som avses i lagstiftningen om behandling av personuppgifter och dataskydd. Skyddshemmen har med stöd av lagstiftningen och beslutet om tillhandahållande av tjänster rätt och skyldighet att lagra och behandla uppgifter från Kanta på endamålsenligt för THL:s räkning. Skyddshemmen arkiverar de klientuppgifter som uppkommer i tjänsterna direkt i personuppgiftsansvariga THL:s klientregister i Kanta.

I och med att skyddshemmen ansluter sig till Kanta kan de i arbetet utnyttja tidigare uppgifter om klienten och även uppgifter som andra skyddshem lagrat, eftersom det är fråga om användning av THL:s register som

skyddshemmen har behörighet till på basis av beslutet om tillhandahållande av tjänsten. Handlingar som rör skyddshemstjänster visas inte alls i MittKanta för att skydda personer som upplevt våld i nära relationer.

Producenter av skyddshemstjänster ska lagra de klienthandlingar som uppkommer inom skyddshems-servicen i Klientdataarkivet för socialvården senast den 1 september 2024. Klientdataarkivet för socialvården är en tjänst som möjliggör användning och informationssäker förvaring av elektroniska klientuppgifter inom socialvården. Genomförandet av Kanta-integrationen är framför allt en funktionell förändring, där de viktigaste faktorerna är att leda förändringen, ha ett Kanta-kompatibelt informationssystem och använda uppgifter och datafält systematiskt i klientdatasystemet.

Skyddshemmen använder flera olika datasystem. Alla skyddshem har dock gemensamma handlings-strukturer och uppgifter dokumenteras i strukturerad form. Den strukturerade handlingen följer de handlingsstrukturer inom socialvården som THL fastställt och som har publicerats i tjänsten Sosmeta. När handlingarna lagras strukturerat är det möjligt att använda klientuppgifter och innehåll som dokumenterats i klientarbetet i olika informationssystem och det blir lättare att utnyttja uppgifterna till exempel i vetenskapliga registerundersökningar. Skyddshemmen och Kanta-tjänsterna följer EU:s allmänna dataskyddsförordning och dataskyddslagstiftningen för att tillgodose dataskyddet och informationssäkerheten för personuppgifter.

Mål

Klientarbetet dokumenteras enhetligt på skyddshemmen och uppgifterna sparas i Klientdataarkivet för socialvården.

Åtgärder

- Producenterna av skyddshemstjänster blir kunder i Kanta-tjänsterna och tar i bruk Klientdataarkivet för socialvården den 1 september 2024.
- Man säkerställer att skyddshemmen har tillräcklig kompetens för att använda strukturerade handlingar på ett enhetligt sätt. Utbildning om strukturerad dokumentation ordnas för skyddshemmens personal.
- Kanta-tjänsterna utnyttjas i datainsamlingen för skyddshemsstatistiken och för vetenskaplig forskning. För klienter som kommer anonymt till skyddshemmen fortsätter den separata insamlingen av uppgifter i anslutning till statistiken.
- Handlingar som uppkommit under THL:s tid som personuppgiftsansvarig (från och med 2015) arkiveras i Kanta före utgången av utvecklingsprogramperioden.

Indikatorer och tidtabell

- Alla producenter av skyddshemstjänster har anslutit sig som kunder i Kanta-tjänsterna senast den 1 september 2024 och tagit i bruk Klientdataarkivet för socialvården och börjat lagra nya klienters handlingar i arkivet (ja/nej).
- Den strukturerade dokumentationen är tillräckligt enhetlig på olika skyddshem (ja/nej). Detta utreds 2027.
- Den statistikrapport som publiceras om skyddshemmen 2026 har företrädesvis sammanställts av uppgifter i Kanta-tjänsterna (ja/nej).
- Gamla uppgifter har arkiverats före utgången av 2027 (ja/nej).

2 Utbildning av skyddshemmens personal

Arbetet på skyddshemmen är krävande klientarbete. De anställda ska med tanke på arbetets krav erbjudas tillräckligt med grundläggande och kompletterande utbildning om fenomenet våld samt våldets olika delområden. Institutet för hälsa och välfärd ordnar utbildning för producenter av skyddshemstjänster i hela landet. Dessutom ska tjänsteproducenten ordna behövlig fortbildning för sin personal. (lagen om skyddshem 7 §). Tillräcklig utbildning av personalen och enhetlig förståelse av våld i nära relationer som fenomen och ingripande i det på skyddshemmen är en förutsättning för högklassiga och enhetliga skyddshemstjänster.

THL ordnar riksomfattande enhetlig utbildning för skyddshemmen om vissa centrala delområden av skyddshemsarbetet. Innehållet i dessa utbildningar eller motsvarande kompetens ska finnas hos all personal som utför klientarbete på skyddshemmen. Skyddshemmen ska säkerställa att anställda som hör till den ordinarie personalen, vikarier och långvariga inhoppare kan delta i utbildningar som stöder yrkeskompetensen.

Det är bra att dela med sig av det man lärt sig under utbildningarna till andra anställda på arbetsplatsen och diskutera de teman som tagits upp tillsammans. Då får hela personalen en gemensam förståelse för centrala frågor som påverkar skyddshemsarbetet.

2.1 Mångsidigare utbildningssätt

THL erbjuder skyddshemsnätverket flera utbildningar varje år. Utbildningsbehovet i det växande skyddshemsnätverket förändras med tiden och personalomsättningen på skyddshemmen ska beaktas bland annat i samband med anordnandet av introduktionsutbildning. Sätten att genomföra utbildningarna på har blivit mångsidigare under de senaste åren. För närvarande finns det olika möjligheter till utbildning, såsom webbskolor och andra självständiga utbildningsmetoder, hybridutbildningar, utbildningar med fysisk närvaro samt utbildningar som ordnas på flera platser. Målet med de utbildningar som THL ordnar är vid sidan av att utveckla kunskapen och kompetensen hos skyddshemmens anställda att personalen på olika skyddshem ska träffas på utbildningar med fysisk närvaro och nätverka.

Mål

Målet är att utveckla och diversifiera utbildningssätten samt flexibiliteten. I takt med att utbildningssätten blir allt mångsidigare ser man samtidigt till att bibehålla tillräcklig kontakt till skyddshemmens anställda.

Åtgärder

- Genomförandet av utbildningarna, deras omfattning och upprepning granskas tillsammans med skyddshemsnätverket så att THL kan erbjuda nätverket ändamålsenliga utbildningshelheter vid rätt tidpunkt.
- På skyddshemstjänsternas samarbetsplattform samlas utbildningshelheter som lämpar sig för skyddshemmen. Skyddshemmen ansvarar för att personalen som utför klientarbete utnyttjar de utbildningshelheter som skapats.

Indikatorer och tidtabell

- THL gör en kartläggning av skyddshemmens synpunkter, tankar och önskemål när det gäller olika utbildningssätt under 2024–2025. Utifrån utredningen väljs fortsatta åtgärder som genomförs vid ordnandet av utbildningarna 2025–2027.
- Antalet utbildningshelheter som samlats på skyddshemstjänsternas samarbetsplattform i slutet av 2027 och en enkät riktad till skyddshemmen om utnyttjandet av utbildningshelheterna.

2.2 Arbete med barn och tillhörande lagstiftning på skyddshemmen

Barn är på samma sätt som vuxna skyddshemsklienter och de har rätt att gå igenom sina erfarenheter av våld med en anställd. Utbildning och enhetlig förståelse av våld i nära relationer och ingripande i det på skyddshemmen är en förutsättning för högklassiga och enhetliga skyddshemstjänster. Kvalitetsrekommendationerna i Barn på skyddshem integreras i utbildningen Arbetet med barn på skyddshemmet samt i skyddshemmens verksamhet. Under den tre dagar långa utbildningen fokuserar man under en dag på sektorsövergripande arbete ur barnets synvinkel och på lagstiftningen angående skyddshemsarbetet. Utbildningen riktar sig till alla fast anställda och långvariga vikarier på skyddshemmen.

Mål

- Skyddshemmens personal som utför klientarbete har genomgått utbildning eller skaffat sig motsvarande kompetens genom annan lämplig utbildning.
- De som ansvarar för skyddshemmens klientarbete deltar regelbundet i den lagstiftningsdel som gäller skyddshemsarbetet under utbildningsdagarna.

Åtgärder

- THL ordnar årligen tre dagars utbildning om arbete med barn.
- Skyddshemmen ansvarar för att personalen som utför klientarbete deltar i utbildningarna.

Indikatorer och tidtabell

- Utbildningar som ordnats 2024–2027, deltagarantal och respons som samlats in och erhållits från utbildningen.

2.3 Metoder för arbete med barn och unga

I utbildningen om metoder för arbete med barn och unga befästs innehållet i kvalitetsrekommendationen Barn på skyddshem som en del av skyddshemmens praxis. I centrum står lekens betydelse för barnet samt aktivitet. Utbildningen riktar sig till alla fast anställda och långvariga vikarier på skyddshemmen som har genomgått THL:s utbildning i arbete med barn (tre dagar) eller som har inhämtat motsvarande kunskaper på annat sätt.

Mål

Öka kompetensen hos skyddshemmens personal i arbetet med barn och unga samt uppmuntra utnyttjande av olika metoder genom utbildning med fysisk närvaro.

Åtgärd

THL ordnar regelbundet utbildning om metoder för arbete med barn och unga.

Indikatorer och tidtabell

- Utbildningar som ordnats 2024–2027, deltagarantal och respons som samlats in och erhållits från utbildningen.

2.4 Utbildning i kris- och traumaarbete

Lagen om skyddshem definierar ett skyddshem som en enhet som tillhandahåller krisarbete dygnet runt och erbjuder tryggt boende och psykosocialt stöd, rådgivning och handledning. Dessutom förutsätter lagen att skyddshemmens personal har utbildning i, arbetserfarenhet av och förtrogenhet med krisarbete inom våld i

nära relationer. Eftersom skyddshemmet är en enhet för krisarbete ska hela personalen ha kompetens inom kris- och traumaarbete för att klienten ska kunna erbjudas rätt typ av psykosocialt stöd under skyddshemsvistelsen. Utbildningen riktar sig till alla fast anställda och mer långvariga vikarier på skyddshemmen.

Mål

Alla anställda på skyddshemmen har tillräcklig kompetens för kris- och traumaarbete.

Åtgärder

- THL ordnar utbildningar i kris- och traumaarbete för skyddshemmens personal. Målet med utbildningarna är att öka förståelsen för trauman och kriser som orsakas av våld i nära relationer samt att tillhandahålla metoder för att stabilisera krisskedet och för stabiliserande arbete med en traumatiserad person. Utbildningen stärker ett traumamedvetet arbetssätt på skyddshemmen.
- Skyddshemmen säkerställer att personalen som utför klientarbete deltar i utbildningar eller att personalen på annat sätt erhållit tillräcklig kompetens i kris- och traumaarbete inför krävande krisarbete vid våld i nära relationer.
- Skyddshemmen följer regelbundet med personalens kompetensbehov och vid behov ordnar tjänsteproducenten nödvändig fortbildning för sin personal.

Indikatorer och tidtabell

- Utbildningar som ordnats 2024–2027, deltagarantal och respons som samlats in och erhållits från utbildningen.

2.5 Introduktion till nya skyddshem och för nya anställda på skyddshemmen

Alla skyddshem har en egen introduktionsplan för skyddshemsarbetet. Syftet med den utbildning som THL ordnar är att komplettera den introduktion som tjänsteproducenten ordnar för sina nya arbetstagare. Utbildningen är avsedd för alla nya anställda i skyddshemsnätverket som utför klientarbete. Utbildningen består av självständiga studier och utbildningsdagar som ordnas av THL. Självständiga studier består av webbutbildningen. Ingrip i våld och dess tilläggsdelar (digitalt våld och hedersrelaterat våld) samt av att bekanta sig med de nationella kvalitetsrekommendationerna för skyddshem och kvalitetsrekommendationen Barn på skyddshem.

Mål

Nya anställda på skyddshemmen introduceras i skyddshemstjänsterna och det riksomfattande skyddshemsnätverket.

Åtgärder

- THL ordnar en gång per år utbildning för nya arbetstagare på skyddshemmen.
- Skyddshemmen gör det möjligt för nya arbetstagare och enligt eget övervägande även vikarier och långvariga inhoppare att delta i utbildningen.
- Man lägger till lämpligt självstudiematerial om centrala teman på skyddshemstjänsternas samarbetsplattform.

Indikatorer och tidtabell

- Utbildningar som ordnats 2024–2027, deltagarantal och respons som samlats in och erhållits från utbildningen.

- THL producerar självstudiematerial som stöd för introduktionen på skyddshemstjänsternas samarbetsplattform under 2026–2027.

2.6 Utbildningar om våld i nära relationer och andra teman som stöder skyddshemsarbetet

Utbildningen är avsedd för alla nya anställda i skyddshemsnätverket som utför klientarbete. Utbildningen Utöver de årligen återkommande utbildningarna ordnar THL kortare utbildningar om aktuella teman eller andra teman som skyddshemsnätverket önskar och som anknyter till skyddshemstjänsterna eller dess klienter. Under utbildningarna kan man till exempel fördjupa sig i olika former av våld och ändringar i lagstiftningen samt specialfrågor (t ex krävande separationssituationer och våld efter en separation) eller fenomen (såsom människohandel). Utbildningarna genomförs i regel på distans. En del av utbildningarna är gemensamma med andra aktörer inom förebyggande av våld i nära relationer och våld mot kvinnor, såsom Nollinjen, MARAK-arbetsgrupperna, Barnahus-verksamheten och Seri-stödcentren.

Mål

Svara på utbildningsbehoven hos skyddshemmens personal.

Åtgärder

- Institutet för hälsa och välfärd ordnar utbildning för producenter av skyddshemstjänster i hela landet. I utbildningarna beaktas responsen och önskemålen från skyddshemmens personal.
- Producenterna av skyddshemstjänster ordnar nödvändig fortbildning för sin personal.
- Skyddshemmen gör det möjligt för arbetstagarna att delta i utbildningarna.

Indikatorer och tidtabell

- THL ordnar utbildningar varje år under utvecklingsprogramperioden. Som indikator fungerar de utbildningar som ordnats under åren 2024–2027 samt deltagarantalet och den respons som samlats in och erhållits från utbildningarna.
- Producenterna av skyddshemstjänster rapporterar årligen om planerade och ordnade utbildningar som en del av sina verksamhetsplaner och verksamhetsberättelser.

2.7 Utbildningar till stöd för dem som ansvarar för klientarbetet

Bestämmelser om behörigheten för skyddshemspersonalen utfärdas genom förordning (Statsrådets förordning om förutsättningar för produktion av skyddshemstjänster). Enligt förordningen ska den ansvariga personen för ett skyddshem ha socialarbetar kompetens. Den ansvariga personen på ett skyddshem ansvarar för ledningen av skyddshemmens klientarbete. I allmänhet finns det endast en socialarbetare på skyddshemmet, vilket gör mötena med socialarbetare på andra skyddshem i skyddshemsnätverket viktiga. THL stöder dem som ansvarar för skyddshemmens klientarbete genom att två gånger per år ordna möten där alla socialarbetare ombeds delta i THL:s lokaler i Helsingfors. På mötena behandlas aktuella frågor och centralt innehåll för skyddshemsnätverkets verksamhet tillsammans. De som ansvarar för klientarbetet stöds också genom gemensamma utbildningar samt genom att introducera nya socialarbetare i THL:s skyddshemstjänster.

Mål

De som ansvarar för klientarbetet har tillräcklig information om skyddshemsnätverkets verksamhet och de lagar, kvalitetsrekommendationer och anvisningar som styr den. Målet är att klientarbetet på alla skyddshem i Finland ska vara tillräckligt enhetligt på riksnivå.

Åtgärder

- THL:s skyddshemstjänster ordnar en introduktion till skyddshemstjänsterna på distans för nya socialarbetare på skyddshemmen. Utbildningen informerar om de riksomfattande skyddshemstjänsterna, om central lagstiftning i anslutning till skyddshemsverksamheten och om hur THL:s roll som personuppgiftsansvarig påverkar skyddshemsarbetet.
- THL stöder de socialarbetare som ansvarar för klientarbetet på skyddshemmen genom att regelbundet ordna utbildningar kring aktuella teman. En del av utbildningarna ordnas med fysisk närvaro som en del av mötena för dem som ansvarar för skyddshemmens klientarbete och en del som separata korta distansutbildningar.

Indikatorer och tidtabell

- Ordnade introduktioner för nya socialarbetare på skyddshemmen 2024–2027.
- Ordnade utbildningar vars målgrupp är personer som ansvarar för skyddshemmens klientarbete, deltagarantal och respons som samlats in och erhållits från utbildningen.
- Ordnade möten för dem som ansvarar för klientarbetet 2024–2027.

2.8 Nationella skyddshemsdagen

Den nationella skyddshemsdagen ordnades för första gången 2017. Sedan dess har den ordnats vartannat år. Målet med dagen har varit att samla producenter av skyddshemstjänster och skyddshemmens samarbetspartner. Den nationella skyddshemsdagen erbjuder aktuell information, skapar visioner för de kommande åren och möjliggör riksomfattande möten mellan skyddshemstjänsternas personal och samarbetspartner.

Mål

Stärka skyddshemsnätverkets enhetlighet och de professionellas möjlighet att möta skyddshemmens anställda och representanter för samarbetspartnerna. Den nationella skyddshemsdagen samlar representanter för skyddshemsnätverket och samarbetspartner för att lyssna på och diskutera aktuella teman i anslutning till skyddshemsarbetet.

Åtgärd

THL ordnar tillsammans med skyddshemsnätverket en nationell skyddshemsdag vartannat år.

Indikatorer och tidtabell

Den nationella skyddshemsdagen har ordnats 2025 och 2027.

3 Skyddshemmens trygghet

Säkerheten är i arbetet mot våld både en förutsättning och ett mål för arbetet. Arbetet förutsätter en miljö där det är tryggt att vara och arbeta. Tryggheten på skyddshemmen består av många olika delområden. Skyddshemsbyggnaderna har planerats så att de skyddar klienterna. Fastigheterna har alltid kameraövervakning och lågt belägna fönster och dörrar är skyddade. Skyddshemmets personal har trygghetslarm och skyddshemmen skyddas även av väktare och poliser.

Skyddshemmen ansvarar som självständiga organisationer för säkerheten i sin verksamhet. I utvecklingsprogrammet fokuserar man på att utveckla mer enhetliga nationella verksamhetssätt för att upprätthålla säkerheten och i synnerhet förbättra klienternas säkerhet och trygghetskänslan hos högriskklinter.

3.1 Upprätthållande av säkerheten

Skyddshemmen rapporterar till THL om situationer där skyddshemmet, dess klienter eller personal utsätts för våld eller hot eller då en farlig situation uppstår. I och med rapporteringen kan THL följa säkerhetsläget på skyddshemmen på riksnivå. Målet är att med hjälp av utvecklingsarbetet hjälpa skyddshemmen att säkerställa att säkerhetsplanen är uppdaterad samt att minska på våld och farliga situationer som riktas mot skyddshemmen. Till upprätthållandet av säkerheten hör också skyddshemmets beredskap att agera i undantags- och krissituationer.

Mål

Vidareutveckla skyddshemmets inre och yttre säkerhet och upprätthålla en riksomfattande helhetsbild av säkerhetshot mot skyddshemmen samt säkerställa att säkerhetsplanen är uppdaterad. Skyddshemmen vet hur de ska bereda sig för undantags- och krissituationer så att deras verksamhet inte störs vid sådana förhållanden.

Åtgärder

- THL följer upp och analyserar faktorer som påverkar skyddshemmets säkerhet utifrån rapporter om hotfulla situationer och annan information från skyddshemmen. Skyddshemmen och THL utnyttjar insamlad och analyserad information som stöd för sitt utvecklingsarbete.
- Tillsammans med en grupp från skyddshemsnätverket utvecklar THL anvisningar och ett formulär för rapportering av hotfulla situationer.
- Skyddshemmen upprätthåller en kommunikationsplan för krissituationer och beredskap att agera i undantagssituationer. Vid behov uppdateras dokumenten. Frågan diskuteras på varje skyddshem i samband med THL:s besök.

Indikatorer och tidtabell

- I samband med det årliga arbetsmötet på våren går man igenom THL:s sammanställning av hotfulla situationer som skyddshemmen utsatts för. Sammanställningen har presenterats för skyddshemsnätverket årligen (ja/nej).
- Rapporteringen om hotfulla situationer och anvisningarna i anslutning till den förenhetligas och formuläret redigeras vid behov. Genomfört före utgången av 2026 (ja/nej).
- Skyddshemmets kommunikationsplan för krissituationer och beredskap att agera i undantagssituationer är uppdaterad (ja/nej). Följs upp årligen.

3.2 Klienternas säkerhet på skyddshemmet

Skyddshemmets klienter befinner sig i olika situationer. Största delen har en sådan säkerhetssituation att vardagen kan fortsätta förhållandevis normalt trots att de bor på skyddshem. Då kan klienten beroende på de

egna resurserna till exempel arbeta och barnen gå på dagvård eller till skolan. Ibland är klientens liv dock mycket begränsat under skyddshemsvistelsen på grund av säkerhetshot. I dessa situationer kan klienten inte nödvändigtvis röra sig utanför skyddshemmet och hotet om våld styr hela livet. Under skyddshemsvistelsen ska klientens säkerhetssituation göras sådan att klienten själv har en känsla av att hen klarar av vardagen självständigt eller med hjälp av andra stödåtgärder. När skyddshemsperioden avslutas får klienten inte längre utsättas för våld i nära relationer eller hot om sådant våld, eller om hot fortfarande föreligger ska klienten ha tillräckligt stöd och skydd för att kunna skydda sig mot våld. I allmänhet behövs ett nära samarbete klienten och flera myndigheter emellan för detta.

Mål

Identifiera skyddshemmets högriskklinter, förbättra deras säkerhet och trygghetskänsla.

Åtgärder

- THL, skyddshemstjänsterna och andra experter utreder och utvecklar tillsammans åtgärder för att identifiera och skydda högriskklinter.
- Den nationella stödgruppen för MARAK-utveckling inleder sin verksamhet 2024. En eller flera representanter för skyddshemsnätverket från något skyddshem deltar i stödgruppen under hela perioden.
- Skyddshemmets representant är medlem i den egna regionens MARAK-arbetsgrupp. Skyddshemmets deltagande i regionala MARAK-arbetsgrupper följs upp via samtyckesblanketterna för MARAK.

Indikatorer och tidtabell

- Eventuella utmaningar med att identifiera och hjälpa högriskklinter utreds under 2024–2025. Åtgärderna genomförs under 2026–2027.
- En representant för skyddshemsnätverket har deltagit i den nationella stödgruppen för MARAK-utveckling under hela utvecklingsprogramperioden (ja/nej).
- Andelen MARAK-arbetsgrupper (0–100 %), där skyddshem är representerat.

4 Ett fungerande skyddshemsnätver

Skyddshemmen är självständiga organisationer som samarbetar inom det riksomfattande skyddshemsnätverket. För att säkerställa bästa möjliga hjälp för klienter som behöver skyddshem bör skyddshemsnätverket utvidgas, samarbetet mellan skyddshemmen ytterligare intensifieras och utvecklas och skyddshemmens tillgänglighet säkerställas för alla klientgrupper.

4.1 Antalet skyddshem och deras läge

Istanbulkonventionen förutsätter att Finland vidtar nödvändiga åtgärder för att det ska finnas tillräckligt med lättillgängliga skyddshem. Med stöd av lagen om skyddshem väljer THL ett tillräckligt antal producenter av skyddshemstjänster så att det finns tillräckligt med skyddshemstjänster runt om i landet. Den finansiering som riksdagen anvisar skyddshemsverksamheten fastställer ramvillkor för antalet skyddshem och antalet familjeplatser som finns på skyddshemmen.

I och med Istanbulkonventionen och lagen om skyddshem har skyddshemsnätverket i Finland utvecklats systematiskt och tjänsternas utbreddhet och kapacitet har utökats betydligt. Finansieringen av skyddshemstjänsterna och därigenom antalet skyddshemsplatser har utökats årligen för att Finland bättre ska uppfylla de nationella och internationella förpliktelserna för att hjälpa personer som utsatts för våld i nära relationer.

Skyddshemsnätverket bör dock förbättras ytterligare i områden där tjänster saknas helt och hållet samt i områden där det i förhållande till behovet och invånarantalet inte finns tillräcklig tillgång till tjänsterna. Det finns fortfarande områden i Finland där det geografiska avståndet till närmaste skyddshem är för långt. Sådana skuggområden förekommer för närvarande till exempel i samernas hembygdsområde. Enligt en utredning som THL gjorde 2020 är behovet av familjeplatser på skyddshem i Finland mellan 262–367, och för närvarande är antalet familjeplatser 230 (Hietamäki m.fl. 2020). Petteri Orpos regering har i sitt regeringsprogram förbundit sig att trygga skyddshemmens tillgänglighet (Statsrådet 2023).

Mål

Det finns tillräckligt med skyddshemstjänster i förhållande till behovet överallt i Finland.

Åtgärder

- Man följer upp att antalet familjeplatser på skyddshemmen är tillräckligt med hjälp av statistik som samlas in från skyddshemmen och bedömer om antalet platser motsvarar behovet. Vid bedömningen beaktas regionala skillnader på olika håll i Finland samt antalet platser i hela skyddshemsnätverket och antalet klienter som hänvisats någon annanstans på grund av platsbrist.
- Skyddshemsnätverket utökas i de områden där tjänsterna fortfarande saknas helt och hållet samt i de områden där det inte finns tillräckligt med tjänster i förhållande till behovet och invånarantalet. Antalet platser på skyddshemmen kan utökas inom ramen för statens årliga budget.
- När det gäller anmärkningen Finland fått från GREVIO åtgärdar man avsaknaden av skyddshemsplatser i samernas hembygdsområde genom att söka efter en tjänsteproducent för området.

Indikatorer och tidtabell

- Ökat antal familjeplatser på skyddshemmen. Indikatorn följs upp årligen.
- På grund av platsbrist har antalet personer som hänvisats till andra skyddshem minskat i de välfärdsområden där det bara finns ett skyddshem. Om ett välfärdsområde har flera skyddshem, följer man antalet dagar då alla skyddshem i området har varit fullsatta samtidigt. Indikatorn följs upp årligen.
- Under utvecklingsprogramperioden har man inlett sökandet av en tjänsteproducent för samernas hembygdsområde (ja/nej). Tidtabellen för att hitta en tjänsteproducent påverkas av skyddshemstjänsternas finansiering och av om det finns aktörer som är intresserade.

4.2 Indikatorer för tillgång till skyddshem och användningen av skyddshemmen

I början av 2024 finns det 29 skyddshem i Finland med 230 familjeplatser. Skyddshemmen är sinsemellan olika i fråga om antalet platser, utrymmen och geografiskt läge. Skyddshemmens nyttjandegrad varierar också avsevärt på olika håll i Finland. En del skyddshem är hela tiden fullsatta, medan andra väldigt sällan är det. Antalet klienter på skyddshemmen varierar mycket från år till år. Redan nu följs vissa indikatorer upp årligen och publiceras som en del av skyddshemstjänsternas statistikrapport. Sådana indikatorer är skyddshemmens användningsgrad samt de dagar då det enskilda skyddshemmet har varit fullt och antalet klienter som på grund av platsbrist hänvisats någon annanstans. Under utvecklingsprogrammet utreds behovet av nya indikatorer för tillgången till skyddshem och användningen av dem samt rekommendationer för de befintliga indikatorer som ska följas upp.

Mål

Med hjälp av indikatorerna kan tillgången till tjänsterna och användningen av skyddshemmen utvärderas och utvecklas på ett enhetligt sätt på nationell nivå.

Åtgärder

- THL fastställer tillsammans med social- och hälsovårdsministeriet och skyddshemmen rekommendationer i anslutning till skyddshemmens användningsgrad, det maximala antalet klienter som hänvisats till ett annat skyddshem på grund av platsbrist samt det maximala antalet hela dagar då skyddshemmet är fullt. Rekommendationerna fungerar som riktgivande gränsvärden där regionala skillnader beaktas.
- Behovet av nya indikatorer utreds. Med nya indikatorer avses nyckeltal som ännu inte publiceras regelbundet i statistikrapporten om skyddshemstjänsterna. Sådana nyckeltal kan till exempel vara hur många barnklienter skyddshemmet har årligen, antalet familjeplatser på skyddshemmen per 10 000 invånare på välfärdsområdet, kostnaderna för en familjeplats och antalet personer som bor långt från ett skyddshem.
- Indikatorerna utnyttjas i arbetet med att utveckla skyddshemmen samt i fördelningen av skyddshemsplatser inom Finland.

Indikatorer och tidtabell

- Rekommendationen om indikatorer har publicerats före utgången av 2025. Samtidigt bedöms behovet av nya nyckeltal.
- Indikatorerna följs upp årligen under hela utvecklingsprogramperioden.

4.3 Samarbete mellan skyddshem som ligger nära varandra

Finlands skyddshem bildar tillsammans ett riksomfattande skyddshemsnätverk. I praktiken innebär det att skyddshemmen har nära samarbete till exempel i klienthandledningssituationer, att skyddshemmen kan konsultera andra skyddshem och att kvaliteten på tjänsterna är densamma på de olika skyddshemmen. Under det föregående utvecklingsprogrammet intensifierades samarbetet mellan skyddshem som låg nära varandra betydligt och samma positiva utveckling fortsätter även under 2024–2027.

Mål

Samarbetet mellan skyddshem som ligger nära varandra utökas ytterligare i klientarbetet, utbildningarna och utjämningen av klientantalet.

Åtgärder

- Främjande av studiebesök mellan skyddshem som ligger nära varandra, nätverksbildning samt delning av god praxis skyddshemmen emellan.
- Möjligheterna att ordna regionala utbildningar utreds.
- Om det finns flera skyddshem nära varandra strävar man efter att hänvisa klienten till det skyddshem som passar hen bäst redan i det skedet när klienten frågar efter en skyddshemsplats. Lämpligheten kan påverkas av skyddshemmets läge i förhållande till klientens vardag, storleken på skyddshemmets klientrum och skyddshemmets aktuella klientsituation.

Indikatorer och tidtabell

- THL följer årligen upp samarbetet mellan skyddshem som står varandra nära genom skyddshemmens verksamhetsplaner och verksamhetsberättelser.
- Antalet genomförda utbildningar i området under utvecklingsprogrammet. Uppföljning årligen.
- Under utvecklingsprogramperioden har samarbetet mellan skyddshem som ligger nära varandra intensifierats.

4.4 Skyddshemstjänsterna ur olika klientgruppers perspektiv

Skyddshemsnätverket har under de senaste åren utvecklats så att det motsvarar klienternas olika behov. Ett skyddshem har specialiserat sig på att hjälpa kvinnor med invandrarbakgrund. Allt fler skyddshem gör det möjligt att komma till skyddshemmet tillsammans med sällskapsdjur. Skyddshemsnätverket kan vidareutvecklas för att betjäna olika klientgrupper ännu bättre. Samtidigt kan man avlägsna hinder för att använda tjänsten.

Mål

Skyddshemsservicen svarar på olika klientgruppers behov och hindren för att använda skyddshemsservicen avlägsnas.

Åtgärder

- Man utökar antalet familjeplatser där klienterna kan ta med sig sällskapsdjur.
- Ett distansskyddshem testas för klienter vars skyddshemsperiod annars skulle avbrytas på grund av aktivt bruk av alkohol eller andra droger.
- Man utreder om det i Finland finns behov av att utöka antalet skyddshem med hemlig adress eller särskilda skyddshemstjänster för kvinnor.
- Skyddshemmens rutiner när det gäller minderåriga personer som ensamma söker sig till skyddshemmet förtydligas och man säkerställer att skyddshemmen har enhetlig information om tillvägagångssätt.
- Skyddshemsnätverkets synpunkter på hinder för användning av skyddshemstjänster och skyddshemmens lösningsförslag för dessa utreds.

Indikatorer och tidtabell

- Ökning av antalet familjeplatser där klienterna kan ta med sig sällskapsdjur. Situationen följs upp årligen med beaktande av de geografiska avstånden.
- Under 2024 inleder ett distansskyddshem sin verksamhet för klienter vars skyddshemsperiod annars skulle avbrytas på grund av aktivt bruk av alkohol eller andra droger (ja/nej).
- THL utreder skyddshemmens tillvägagångssätt gällande minderåriga personer som söker sig till skyddshem ensamma under 2024. Beslut om fortsatta åtgärder fattas utifrån utredningen.
- THL utreder skyddshemmens synpunkter på utvecklingen av tjänsten under hela utvecklingsprogramperioden. Uppgifterna samlas in årligen på arbetsmöten samt genom separata enkäter eller utredningar.

5 Kommunikation

Kommunikation bidrar till att göra skyddshemstjänsterna mer kända bland både befolkningen och professionella. THL:s och skyddshems nätverkets enhetliga och gemensamma kommunikation ökar kännedomen om skyddshemstjänsterna och professionellas och befolkningens uppfattning om de högklassiga tjänsterna. Genom kommunikationen ökar de professionellas medvetenhet om tjänsterna som staten ansvarar för att ordna, tillgängligheten till tjänsterna samt olika fenomen i samband med våld i nära relationer. De nationella kvalitetsrekommendationerna för skyddshemstjänster, kvalitetsrekommendationen Barn på skyddshem och utvecklingsprogrammet för 2024–2027 finns tillgängliga för alla på webben. Professionella personer inom olika branscher, tillsynsmyndigheter och studerande får information om skyddshemstjänsterna genom offentligt tillgängliga handlingar. Via kampanjer riktade till befolkningen lyfts saker fram som sänker tröskeln för personer som utsätts för våld i nära relationer att söka sig till skyddshemstjänsterna.

5.1 De professionellas kunskap om skyddshemstjänsternas innehåll och enhetlighet förbättras

Mål

Skyddshemstjänsternas ställning stärks som en nationellt enhetlig specialtjänst och som en pålitlig samarbetspartner för professionella inom olika branscher som möter personer som utsatts för våld i nära relationer samt andra parter. Professionella får ökad medvetenhet om att skyddshemstjänsterna oberoende av producentorganisation är en kostnadsfri service av jämn kvalitet som styrs enligt lika kriterier och kvalitetsrekommendationer och som staten ansvarar för att ordna.

Åtgärder

- Olika yrkesgrupper informeras om skyddshemstjänsterna och nytt material avsett för professionella skapas.
- Aktörerna i skyddshems nätverket och THL producerar gemensamma anföranden i riksomfattande evenemang och facktidningar för professionella samt lyfter tillsammans fram aktuella teman bland annat genom blogginlägg.
- THL deltar i riksomfattande evenemang, såsom mässor och andra evenemang riktade till professionella, och ökar kännedomen om skyddshemstjänsterna till exempel genom anföranden samt genom att dela information om skyddshemstjänsterna på andra sätt.
- Skyddshemmen ökar kännedomen om sina tjänster inom det egna verksamhetsområdet bland annat genom att delta i regionala evenemang och samarbeta med nätverk och läroanstalter.

Indikatorer och tidtabell

- Antalet meddelanden och nyheter som THL:s skyddshemstjänster producerar årligen samt uppföljning av deras effektivitet med hjälp av uppgifter från media.
- Under utvecklingsprogramperioden publicerar representanter för skyddshems nätverket och THL årligen en gemensam blogg om något aktuellt ämne.
- Antalet anföranden som THL och representanter för skyddshems nätverket har producerat tillsammans under utvecklingsprogrammet.
- Antalet evenemang för professionella där THL har delat information om skyddshemstjänsterna. Uppföljning årligen.
- Kännedomen angående skyddshemstjänsterna bland professionella mäts genom att beställa kännedomsmätning 2027.

- Skyddshemmen rapporterar årligen sina egna åtgärder riktade till professionella (t ex presentationer av verksamheten och utbildningar) till THL som en del av sina verksamhetsplaner och verksamhetsberättelser.

5.2 Befolkningens medvetenhet om skyddshemstjänsterna ökar och blir mångsidigare

Mål

Skyddshemstjänsterna blir mer kända bland dem som bor i Finland. Öka informationen om innehållet i skyddshemstjänsterna för att göra tröskeln lägre för personer som upplever våld eller hot om våld i nära relationer att söka sig till tjänsten.

Åtgärder

- Man samarbetar med andra aktörer som når samma målgrupp, det vill säga personer som upplevt våld i nära relationer och professionella som möter dem, för att öka kännedomen om skyddshemstjänsterna. År 2024 genomförs marknadsföring i samarbete med Nollinjen. Marknadsföringen genomförs i sociala medier och i andra kanaler som anses vara mest effektiva, till exempel i radio eller på sjukhus skärmar.
- Varje år ordnar THL och skyddshemsnätverket en gemensam kampanj för att öka kännedomen om skyddshemstjänsterna bland befolkningen.
- Skyddshemmen informerar aktivt om skyddshemstjänsterna inom det egna området.
- Det gemensamma kommunikationsmaterialet utvecklas så att det är tillgängligt för olika klientgrupper och mångsidigt.
- Skyddshemmen kartlägger klientgrupperna som man ännu inte når tillräckligt bra inom verksamhetsområdet. Utifrån kartläggningen produceras regional information om skyddshemstjänsterna för dessa klientgrupper.

Indikatorer och tidtabell

- Man följer upp hur THL:s och Nollinjens gemensamma kampanj som genomförs 2024 lyckas och vilken effekt den har med hjälp av uppgifter från media och med hjälp av sociala medier och andra indikatorer. Utifrån resultaten fattar man beslut om fortsatt gemensam marknadsföring.
- Antalet kampanjer och meddelanden som producerats tillsammans med samarbetsparterna under utvecklingsprogramperioden.
- Skyddshemmen har genomfört den årliga informationskampanjen inom sina egna verksamhetsområden med hjälp av THL:s material (ja/nej). Respons samlas årligen in från skyddshemmen om hur kampanjen lyckats.
- Skyddshemmen rapporterar årligen till THL om sina egna kommunikationsåtgärder i samband med sina verksamhetsplaner och verksamhetsberättelser.
- Skyddshemmen kartlägger underrepresenterade klientgrupper under 2025 och riktar information om sina tjänster till dessa grupper under 2026–2027.

6 Utvärdering av tjänsterna, forskning och THL som serviceanordnare

THL styr, utvärderar, utvecklar och samordnar skyddshemsverksamheten på nationell nivå i enlighet med lagen om skyddshem. Grunden för skyddshemstjänsterna är aktuell information som grundar sig på synpunkter som härrör från vardagen inom skyddshemsarbetet och statistik och forskningsdata om användningen av tjänsterna samt separata utredningar. Med hjälp av utvärdering och undersökningar följer man upp och utvecklar skyddshemsarbetets innehåll och strukturer.

Utöver THL bedriver även andra aktörer forskning om skyddshemmen. THL beviljar forskningstillstånd i egenskap av personuppgiftsansvarig. Forskningstillstånd eller samtycke behövs också av producenten av skyddshemstjänster. Utgångspunkten för beviljande av forskningstillstånd är vetenskaplig forskning när forskningen gäller tjänsternas klienter. I alla undersökningar som gäller skyddshem ska man följa Forskningsetiska delegationens (TENK) anvisningar för etikprövning inom humanvetenskaperna. Mer information om forskningstillstånd finns på [THL:s webbplats](#) (2023b).

6.1 THL:s besök på skyddshemmen

THL besökte alla skyddshem i Finland under 2022. Besöken föregicks av en enkät riktad till tjänsteproducenterna om skyddshemmets verksamhetssätt, personal och utrymmen. Syftet med enkäten och besöken var att säkerställa att tjänsteproducenten följer de nationella kvalitetsrekommendationerna för skyddshemstjänster samt att höra tjänsteproducenternas utvecklingsförslag för skyddshemsserviceverksamheten inom det egna området och på riksnivå. Besöken kommer att fortsätta regelbundet.

Mål

Skyddshemsbesöken ger THL konkret information om skyddshemsverksamhetens vardag, skyddshemmens utrymmen, om sådant som påverkar skyddshemmens vardag samt om förhållandena. Skyddshemsbesöken är en viktig del av skyddshemstjänsternas utvecklingsarbete.

Åtgärd

Under utvecklingsprogramåren (2024–2027) besöker THL alla skyddshem i Finland och träffar personalen som utför klientarbete på skyddshemmen i deras egen arbetsmiljö. Man kommer överens med skyddshems nätverket om förverkligande av besöken och tidpunkterna för dem.

Indikatorer och tidtabell

- Besöken genomförs regelbundet under utvecklingsprogramperioden. Som indikator fungerar THL:s genomförda besök på skyddshemmen under utvecklingsprogramperioden.

6.2 Statsunderstödsverksamheten utvecklas

Hittills har de som valts till producenter av skyddshemstjänster årligen ansökt om statsunderstöd från THL per e-post. Inkomna ansökningar har arkiverats i dokumenthanteringssystemet Helmi och på den diskenhet där ansökningarna har behandlats. Statsunderstödsbesluten har undertecknats elektroniskt och sparats i Helmi. De sökande har en i taget fått delgivning om besluten. Utbetalningen av understöden har skett manuellt varje månad beroende på antalet utbetalningsposter för varje understödstagare (2–12 st.). I det nuvarande systemet har annonsen för ansökan om statsunderstöd och informationen om besluten inte varit offentligt framlagda, utan informationen om ansökan och beslutet har skickats till varje tjänsteproducent per e-post.

Skyddshemstjänsterna överförs stegvis till den gemensamma verksamhetsmodellen för statsunderstödsverksamhet och under de närmaste åren tas gemensamma digitala tjänster som stöder den i bruk. I det nya systemet för administration av statsunderstöd finns alla ansökningar om statsunderstöd samt uppgifter om understödsmottagare och beviljade belopp offentligt framlagda. Det nya systemet fungerar också som dokumentarkiv och gör det möjligt att behandla ansökningar och beslutsförslag effektivare. I och med systemet automatiseras dessutom utbetalningen av understöd, vilket minskar antalet mänskliga misstag.

Mål

Öka transparensen och öppenheten i statsunderstödsverksamheten och göra det smidigare att ansöka om och bevilja statsunderstöd.

Åtgärder

- I fortsättningen ansöker man om statsunderstöd för produktion av skyddshemstjänster via tjänsten So-kunderstod.fi.
- THL:s skyddshemstjänster beviljar understöd via tjänsten Administreraunderstod.fi.
- Beslut om statsunderstöd publiceras i tjänsten Granskaunderstod.fi. Via tjänsten kan vem som helst kontrollera hur mycket statsunderstöd som har beviljats, till vem och för vilka ändamål.

Indikatorer och tidtabell

- De digitala tjänsterna är i bruk på skyddshemmen före utgången av 2024 (ja/nej).

6.3 Utvärderingsundersökning av skyddshemstjänsterna

Enligt lagen om skyddshem hör utvärdering av skyddshemsverksamheten till THL:s uppgifter. Hittills har det inte gjorts någon omfattande studie om skyddshemmen i Finland. Hjälparbetet på skyddshemmet och hjälpen efter skyddshemmet påverkas av många faktorer. Skyddshemmen och personer som upplevt våld i nära relationer har en central roll i planeringen av undersökningen. Forskningsresultaten hjälper till att utveckla det arbete som utförs på skyddshemmen.

Mål

Syftet med undersökningen är att utreda skyddshemstjänsternas effektivitet. I det första skedet av studien Skyddsstigen är målet att skapa en uppfattning genom intervjuer med professionella inom våldsarbetet och personer som upplevt våld i nära relationer. Detta för att få veta vilka faktorer som de anser vara de viktigaste i klientarbetet på skyddshemmen samt hur tjänsterna bör ordnas efter klientrelationen på skyddshemmet. Det andra målet är att utreda hur datainsamlingen i den longitudinella undersökningen (andra undersökningen) kan genomföras på ett säkert sätt och främja att skyddshemmens klienter deltar i den.

Åtgärder

- Först genomförs förstudien Skyddsstigen (1:a studien) som används för att planera genomförandet av den mer omfattande longitudinella studien (andra undersökningen).
- Intervjuerna som hör till förstudien (1:a studien) genomförs och utifrån intervjumaterialet publiceras en artikel om de centrala faktorerna i skyddshemstjänsterna.
- Datainsamlingen för den longitudinella studien planeras och genomförs.
- Extern finansiering söks för genomförandet av den longitudinella studien.

Indikatorer och tidtabell

- Intervjuerna som ingår i förstudien har genomförts under våren 2024.
- En artikel om de centrala faktorerna vid skyddshemmen har publicerats före utgången av 2025.

- Det första skedet av den longitudinella studien är redo att testas i början av 2025.
- Den andra fasen av den longitudinella studien, den egentliga datainsamlingen, genomförs under 2025–2026 och därefter fortsätter datainsamlingen med en uppföljningsundersökning under cirka 5–6 år.

6.4 Undersökningen Skyddshemmet ger trygghet

Målgruppen för gruppmetoden Trygghetskänslan på villovägar – mot trygga människorelationer (Turvalli-suuden tunne harhateillä – kohti turvallisia ihmissuhteita) är skyddshemsklienter som har traumatiserats tidigt och under lång tid. Gruppmetoden har utvecklats av Traumaterapiakeskus långvariga direktör emeritus Anne Suokas. Utbildarna vid Traumaterapiakeskus har utbildat skyddshemmets handledare i hur metoden används. Metoden testades för första gången på utvalda skyddshem hösten 2023. Mer information finns på [undersökningens webbplats](#) (THL 2024).

Mål

Undersöka hur gruppmetoden Trygghetskänslan på villovägar – mot trygga människorelationer kan utnyttjas på skyddshemmen. Gruppmetodens inverkan på deltagarna och metodens lämplighet för skyddshemstjänsterna utreds. På basis av resultaten av undersökningen, skyddshemmets erfarenheter och resursaspekter fattas beslut om gruppmetodens lämplighet för skyddshemstjänsterna.

Åtgärder

- Intervjuer med deltagare och handledare i gruppverksamheten genomförs.
- Inledande och avslutande enkät med dem som deltagit i gruppverksamheten och kontrollgruppen.
- Deltagarna i gruppen får ge respons på mötena inom gruppverksamheten.

Indikatorer och tidtabell

- Forskningsmaterialet har samlats in före utgången av 2024.
- De preliminära undersökningsresultaten presenteras för producenterna av skyddshemstjänster vid arbetsmötet hösten 2024.
- En vetenskaplig artikel om resultaten publiceras före utgången av 2025.

6.5 Undersökning av metoden iRiSk

Inom skyddshemstjänsterna ska det finnas arbetsmetoder som är kunskapsbaserade och som planerats och bearbetats inkom för skyddshemsarbetet. Utvecklingen av metoden iRiSk (Suojassa) och forskningen kring den svarar på behovet av att skyddshemmen i Finland har en enhetlig, forskningsbaserad metod för att på skyddshemmen bedöma trygghets- och riskfaktorer för barn och unga som exponerats för våld i nära relationer. Två doktorsavhandlingar genomförs utifrån materialet från pilotstadiet av metoden iRiSk.

Mål

Få mer forskningsrön om metoden iRiSk och dess lämplighet för skyddshemmen.

Åtgärder

- Informationen från doktorsavhandlingarna utnyttjas i utvecklingen av metoden iRiSk.
- Vetenskapliga artiklar och forskningsresultaten från dem presenteras för skyddshemsnätverket till exempel i samband med arbetsmöten och utbildningar.
- Samarbete med utvecklarna av den svenska iRiSk-metoden i samband med forskningen och utvecklingen av metoden.

Indikatorer och tidtabell

- Informationen från de vetenskapliga undersökningarna har utnyttjats i arbetet med att utveckla metoden iRiSk.
- Informationen från de vetenskapliga undersökningarna har delats med skyddshemsnätverket.
- Samarbete har genomförts med utvecklarna av iRiSk-metoden i Sverige.

6.6 Utnyttjande av statistik och klientrespons i utvecklingen av skyddshemstjänsterna

THL:s regelbundna insamling av statistik om skyddshemstjänsterna inleddes 2015 när lagen om skyddshem trädde i kraft. THL:s skyddshemsstatistik innehåller information om bland annat skyddshemmens klientrelationer och deras varaktighet, former av våld som klienterna utsatts för samt bakgrundsuppgifter om klienterna. Uppgifterna samlas årligen in av alla tjänsteproducenter som producerar skyddshemstjänster.

THL har samlat in klientrespons från skyddshemmens klienter sedan hösten 2016. Enkäten utreder klienternas tillfredsställelse med skyddshemsservicen. Klientresponsenkäten besvaras anonymt. Det finns separata enkäter för vuxna och barn. Informationen i enkäten används för att utveckla skyddshemstjänsterna och för forskning. Skyddshemmet får två gånger per år ett sammandrag av den numeriska responsen från klienterna samt verbal respons från klienterna.

Mål

Skyddshemstjänsterna utvecklas med hjälp av statistik från skyddshemmen och klientrespons.

Åtgärder

- THL sammanställer årligen en statistikrapport om skyddshemstjänsterna och analyserar eventuella förändringar jämfört med året innan. Skyddshemmen utnyttjar statistiken för att utveckla den egna verksamheten och THL använder den i det riksomfattande utvecklingsarbetet.
- THL sammanställer responsen från skyddshemmens klienter två gånger om året och skickar sammandrag av klientresponsen till skyddshemmen. Skyddshemmen utnyttjar responsen för att utveckla den egna verksamheten och THL använder den i det riksomfattande utvecklingsarbetet.
- En vetenskaplig artikel eller någon annan publikation utarbetas om skyddshemstjänsternas klientrespons.
- THL utreder tillsammans med tjänsteproducenterna behoven av att utveckla skyddshemmens klientresponsblankett och redigerar den vid behov.
- THL utvecklar tillsammans med skyddshemmen praxis för att säkerställa att alla klienter har möjlighet att ge respons.
- Datainsamlingen för skyddshemsstatistiken utvecklas så att statistiken i fortsättningen mestadels kan samlas in via Kanta-tjänsterna. Statistikuppgifter om klienter som befinner sig på skyddshemmen anonymt får man dock inte via Kanta-tjänsten.

Indikatorer och tidtabell

- Den årliga statistikrapporten och analys av centrala förändringar på specifika skyddshem och nationellt.
- Skyddshemmen går igenom den egna klientresponsen i sina arbetsgrupper två gånger per år. THL publicerar de numeriska svaren på klientresponsen på riksnivå en gång per år under åren 2024–2027.
- En vetenskaplig artikel eller annan publikation om skyddshemstjänsternas klientrespons 2016–2026 har publicerats före utgången av 2027.
- En utredning om behovet av att utveckla klientresponsblanketterna har gjorts före utgången av 2027.
- THL följer varje år upp andelen klienter som gett respons på skyddshemmen under utvecklingsprogramperioden. Under 2027 utvecklas praxis för att allt fler klienter ska ge respons på sin skyddshemsvistelse.

- Skyddshemsstatistiken för 2025 samlas i regel in via Kanta-tjänsten. Statistikuppgifterna för 2025 publiceras våren 2026.

6.7 Utredning om genomförandet av skyddshemstjänster i olika organisationer

Institutet för hälsa och välfärd väljer via en öppen ansökan ut ett tillräckligt antal producenter av skyddshemstjänster så att det finns tillräckligt med skyddshemstjänster runt om i landet. Skyddshemstjänster produceras av privata och offentliga organisationer. I början av 2024 är 8 av tjänsteproducenterna välfärdsområden och 18 organisationsaktörer. Tjänsteproducenternas bakgrundsorganisationer kan påverka exempelvis skyddshemmets verksamhet, personalstrukturen, samarbetet med samarbetspartner och skyddshemmets kostnader. En del skyddshem verkar i en fastighet som ägs av tjänsteproducenten och en del verkar i hyreslokaler. Tjänsteproducenternas egna organisationer kan också i varierande grad erbjuda till exempel juridiskt stöd för skyddshemsverksamheten.

THL gör en utredning om alla tjänsteproducenters administrativa praxis för produktionen av skyddshemstjänster. Utredningen grundar sig på information som erhållits i samband med finansieringsansökningar samt en separat enkät eller intervjuer med tjänsteproducenterna.

Mål

Utreda på vilka sätt olika strukturer hos producenter av skyddshemstjänster påverkar produktionen av skyddshemstjänster och kostnaderna för dem.

Åtgärder

- THL gör en utredning om genomförandet av skyddshemstjänster i olika organisationer.
- Utifrån utredningen kan man ge rekommendationer och anvisningar till tjänsteproducenterna.

Indikatorer och tidtabell

- Utredningen publiceras före utgången av 2026.

6.8 Lagen om skyddshem tio år

Syftet med lagen om skyddshem är att säkerställa nationellt högklassiga och heltäckande skyddshemstjänster för personer som är utsatta för våld i nära relationer eller som lever under hot om sådant våld. Lagen om skyddshem har varit i kraft i Finland i tio år 2025.

Mål

Beskriva utvecklingen av skyddshemstjänsterna under den tid lagen om skyddshem har varit i kraft och utöka de professionellas, experters och beslutsfattareshets medvetenhet om lagen om skyddshem och dess inverkan på skyddshemstjänsterna och klienterna.

Åtgärd

Tillsammans med THL och producenter av skyddshemstjänster samt experter produceras ett sammandrag av lagen om skyddshem och dess inverkan på ordnandet av skyddshemstjänster.

Indikatorer och tidtabell

- Publikationen Skyddshemslagen tio år (Turvakotilaki kymmenen vuotta) publiceras på skyddshemsdagen 2025.

6.9 Reaktionen på förändringar i omvärlden

Under utvecklingsprogramperioden är det möjligt att den nationella lagstiftningen om förebyggande av våld i nära relationer ändras, liksom regleringen på EU-nivå.

Europarådets expertgrupp för konventionen om förebyggande och bekämpning av våld mot kvinnor och av våld i hemmet (GREVIO) besöker Finland i januari 2024 och ger Finland en rapport om sina rekommendationer hösten 2024. Om Finland får uppmaningar i anslutning till skyddshemstjänsterna läggs de till som en del av utvecklingsåtgärderna för skyddshemstjänsterna.

I juli 2023 gav Europeiska kommissionen ett förslag till ändring av direktiv (2012/29/EU) om brottsoffers rättigheter, stöd och skydd (det s.k. brottsofferdirektivet). Förslaget innehåller nya bestämmelser om bland annat rådgivnings-, skydds- och stödtjänster för brottsoffer, stöd till och skydd av barn som brottsoffer samt trygghet för brottsoffer med funktionsnedsättning. Under beredningen av utvecklingsprogrammet pågår förhandlingar om en reform av direktivet.

Europeiska kommissionen har också föreslagit ny lagstiftning för att bekämpa våld mot kvinnor och våld i nära relationer. Enligt direktivförslaget skulle man bland annat reglera tillgången till rättsskydd för brottsoffer, tjänster som gäller skydd och stöd för offren, förebyggande av brott samt samordning och samarbete mellan olika aktörer. Syftet med det föreslagna direktivet är att uppnå målen i Istanbulkonventionen genom att komplettera EU:s gällande regelverk och medlemsstaternas nationella lagstiftning. Under beredningen av utvecklingsprogrammet pågår fortfarande förhandlingarna om direktivförslaget.

Mål

Svara på förändringar i skyddshemmets verksamhetsmiljö.

Åtgärder

- Vi följer noggrant upp och reagerar på nationella lagstiftningsändringar, ändringar i EU:s regelverk och andra förändringar som påverkar skyddshemmets verksamhetsmiljö.
- Hösten 2024 går vi igenom GREVIO:s nya rapport och gör upp en schemalagd plan för hur man ska svara på eventuella uppmaningar som rör skyddshemstjänsterna.

Indikatorer och tidtabell

- Förändringarna följs upp årligen under hela utvecklingsprogramperioden.

Referencer

- Ewalds H., Karjalainen R., Peltonen J. (2019) Nationella kvalitetsrekommendationer för skyddshem.Handledning 10/2020. Helsingfors: Institutet för hälsa och välfärd.
- Hietamäki, J., Kaipainen, S., Koivula, T., Nipuli, S., Peltonen, J. (2020) Arvio turvakotien perhepaikkojen riittävästä määrästä ja kustannuksista. Työpaperi nro 44/2020.
- Institutet för hälsa och välfärd (2023a) Skyddshemstjänster 2022:Antalet klienter på skyddshemmen ökar. Statistik-rapport 37/2023.
- Institutet för hälsa och välfärd (2023b) Forskningstillstånd.Praxis för forskningstillstånd – specialtjänster som THL ansvarar för att ordna. Hämtad 19.1.2023.
- Institutet för hälsa och välfärd (2024). Undersökningen Skyddshemmet ger trygghet. Hämtad 22.1.2023.
- Istanbulkonventionen. FördrS 53/2015. Europarådets konvention om förebyggande och bekämpning av våld mot kvinnor och av våld i hemmet.
- Koivula T., Mäkelä J., Svetloff M. (2022) Barn på skyddshem: Kvalitetsrekommendationer för arbetet med barn inom skyddshemstjänsterna. Handledning 2/2023. Helsingfors: Institutet för hälsa och välfärd.
- Lagen om ersättning som betalas av statens medel till producenter av skyddshemstjänster (2014/1354) 30.12.2014/1354. Finlex.
- Statsrådet (2023) Ett starkt och engagerat Finland.Regeringsprogrammet för statsminister Petteri Orpos regering. Statsrådets publikationer 2023:58. (s.194–195).
- Statsrådets förordning om förutsättningar för produktion av skyddshemstjänster Finlex.